

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
mart

**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

3-MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

*Elektron nashr.
2026-yil, mart.*

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ixamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ICT week Uzbekistan 2025: Milliy texnologiyalar haftaligining yakunlari va ularning O'zbekiston IT-ekotizimiga ta'siri.....	16
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
THE ROLE OF STATE FINANCIAL CONTROL IN THE EFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS	20
Gulyor Akhmatovna Kasimova, Biybinaz Makhmut qizi Esenbaeva	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПЛАТЁЖНЫХ СИСТЕМ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	22
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: LABOR MARKET TRANSFORMATION, CHALLENGES AND PROSPECTIVE OPPORTUNITIES.....	27
Akbarova Barno Shukhratovna, Chintemirova Diyora Shukhratovna	
MODELS FOR MANAGING EDUCATIONAL REFORMS IN THE CONTEXT OF CULTURAL DIFFERENCES.....	32
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
4-SANOAT INQILOBINING RAQAMLI TURIZMGA TA'SIRINI BAHOLASH	38
Sevinchova Nilufar Ne'mat qizi	
КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ДРАЙВЕР ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ.....	41
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA FOIZSIZ MOLIYA MEKANIZMLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	44
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	47
Tadjimirzayev Anvar Abduvaxidovich	
RAQAMLI IQTISODIY DINAMIKANI KOMPLEKS FUNKSIYALAR YORDAMIDA MODELLASHTIRISH.....	52
Ibrohimova Nilufar Qahramon qizi	
SANOAT SEKTORIDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" INVESTITSİYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	55
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
LOGISTIKA PROVAYDERLARI XIZMATLARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	59
Raximov Xasan Shukurjonovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНСТРУМЕНТОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ	64
Сидиков Зиёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
SUG'URTA TASHKILOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI	68
Azamatova G.I.	
DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA QAYTA ISHLASHDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	71
Po'latova Sug'diyona, S.Y.Xamidova	
MAHALLIY BUDJETLARNING DAROMAD BAZASINI KENGAYTIRISH ASOSIDA XARAJATLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	74
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARI VA PREFERENSIYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	77
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	

РАЗВИТИЕ OPEN BANKING КАК ДРАЙВЕР ФОРМИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТНОЙ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ В УЗБЕКИСТАНЕ	80
Эшмуротов Дониёр Ихтиёр ўғли	
NAVIGATING TAX RISKS ARISING IN THE MANAGEMENT OF ENTERPRISES.....	83
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
DVIGATELNING TASHQI TEZLIK TAVSIFNOMASIGA DVIGATEL QUVVATI, TIRSAKLI VALINING MAKSIMAL AYLANISHLAR SONI, SOATLI YONILG'I SARFI VA SOLISHTIRMA YONILG'I SARFLARIGA TA'SIRI.....	86
Abdug'aniyev Shohruh Oxunjon o'g'li, Abdusattorov Nodirjon Abduljalil o'g'li	
FROM TRADITIONAL BANKING TO FINTECH ECOSYSTEMS: PERFORMANCE IMPLICATIONS	90
Rano Parpieva	
ZAMONAVIY SHAROITDA MEHNAT MOTIVATSIYASI NAZARIYASINI RIVOJLANTIRISHDA INSONIY MUNOSABATLAR MAKTABINING AHAMIYATI	92
Aslanov Aziz Mexmonovich	
ВОДНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОМПРОМИСС В СИСТЕМЕ ЦУР УЗБЕКИСТАНА: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ МЕЖЦЕЛЕВЫХ КОНФЛИКТОВ	96
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
THE ECONOMIC IMPORTANCE OF INTERNATIONAL TRADE AND ITS ROLE IN GLOBAL GROWTH	99
Nurova Farog'at Salohiddin qizi	
AHOLINING MOLIYAVIY FIRIBGARLIKKA ALDANISH EHTIMOLINI KAMAYTIRISHDA MOLIYAVIY TA'LIMNING O'RNI.....	102
Irgashev Anvar Farxodovich	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TASHQI SAVDONI OPTIMALLASHTIRISH VA ENERGETIKA XAVFSIZLIGINI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	105
Nosirbekov Sanjarbek Toxirbekovich	
SANOATDA IQTISODIY MOLIYAVIY HISSOBOTLAR XALQARO STANDARTLARINI RAQOBATBARDOSH KORPORATIV STRATEGIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA QO'LLASH	107
Turaboyev Ibroxim Ismoil o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	111
Xakimov Akbar Anvarovich	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA NOMODDIY AKTIVLARNING IQTISODIY MAZMUN-MOHİYATI	114
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
MEHNAT HAQIDAN OLINADIGAN SOLIQLAR VA MAJBURIY TO'LOVLAR HISOBINI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOLIQ KODEKSI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	117
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
FINTECH TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TIJORAT BANKLARI RAQAMLI INFRATUZILMASINI MODERNIZATSIYA QILISH	119
Hazratkulov Faxriyor Abdumuxammad o'g'li	
ОЦЕНКА ЛИДЕРСКОЙ ЗРЕЛОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ СФЕРЫ КУЛЬТУРЫ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ КРЕАТИВНОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА	122
Абдусаламова Фароғат Сунатиллаевна	
STATE OF DEVELOPMENT AND DYNAMICS OF THE FRUIT PROCESSING INDUSTRY.....	125
Yusufova Laylo Gayrat kizi	
STARTAP LOYIHALARINING MILLIY IQTISODIYOTNING INNOVATSION RIVOJLANISHIDAGI ROLI.....	132
Ko'chimova Madinabonu Qaxramon qizi, Sheraliyev Nurbek Jumanazar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI SAMARADORLIGI VA BOZOR QIYMATINI SHAKLLANTIRISHNING KO'P FAKTORLI MODELLARI.....	135
Jumatova Gulzar Maxmud qizi	

INNOVATSION RIVOJLANISHDA MEHNAT RESURSLARINING SAMARADORLIGINI HISOBLASH USULLARI.....	139
Artiqova O'g'iljon Zafar qizi	
INSTITUTIONAL FEATURES OF STATE REGULATION OF PRODUCT QUALITY MANAGEMENT	143
Atakulov Askad Raimkulovich	
TA'LIM MARKAZINING OBRO'SI VA RAQOBATBARDOSHLIGIGA MALAKALI XODIMLARNING TA'SIRINI BAHOLASH.....	146
Razzoqova Zebo Xusniddinova	
THE IMPACT OF RAPID TAX DISPUTE RESOLUTION SYSTEMS ON THE BUSINESS ENVIRONMENT AND PROSPECTS FOR THEIR DEVELOPMENT.....	149
Solihova Xumora Xasan kizi	
МОДЕЛИРОВАНИЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО ВЛИЯНИЯ ОБЩЕСТВА 5.0 НА УСТОЙЧИВОЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СТРАН БРИКС-Т.....	153
Калдибаев Нурлан Алимжанович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNING INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIRI.....	156
Kurashev Sobir Saidmurod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI	159
Po'latova Mavluda Sanjar qizi	
ПРИЗНАКИ ПРОБЛЕМНЫХ КРЕДИТОВ И УПРАВЛЕНИЕ ИХ КАЧЕСТВОМ.....	162
Улмасой Ахмедова Хусан кизи	
THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS.....	165
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli	
MADANIYLASHTIRILGAN GO'SHTNING QAYTA ISHLANGAN GO'SHT MAHSULOTLARI XOM ASHYOSIDA ISHTIROKI.....	168
Xaydarova Sitara Suranbay qizi	
NOMODDIY AKTIVLAR AUDITIDA RISKLARNI BAHOLASH VA AUDITORLIK DALILLARINI TO'PLASH USLUBIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	170
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
MEHNAT HAQI AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA XALQARO AUDIT STANDARTLARI (ISA) KONTEKSTIDAGI TALQINI.....	173
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
BANK RISKLARINING BANK FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI, TURLARI VA XUSUSIYATLARI.....	175
Hakimova Nargiza Abduraimovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA TADBIQ QILISH YO'NALISHLARI VA INSTRUMENTLARI TAHLILI	180
Abdurahmonov Abdumalik Abdurashidovich	
MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF SUBJECTS ENGAGED IN MEAT PROCESSING IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE DIRECTION.....	184
Sitara Khaydarova	
"XAVFSIZ SHAHAR" TIZIMLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	188
Iminov Akbarjon Odiljon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA NATIJAGA YO'NALTIRILGAN BYUDJETLASHTIRISHNI JORIY ETISHDA DAVLAT MOLIVASI STATISTIKASI: JORIY HOLAT VA ISTIQBOLLI REJALARI.....	190
Artikov Baxtiyor Maxkamovich	
DAVLAT QARZINI SAMARALI BOSHQARISH VA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MEXANIZMLARI	193
Sattoriy Fayzulloh Abdijabbor o'g'li	

O'Z KAPITALI HISOBINI YURITISHDA XALQARO MOLIYAVIY HISOBOT STANDARTLARINI QO'LLASHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	196
Axmedov Latayibxon Mamitxonovich	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH ORQALI KORXONA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	200
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
THE IMPACT OF MANAGING THE INTERREGIONAL MOBILIZATION OF QUALIFIED TEACHERS ON THE QUALITY OF EDUCATION.....	202
Karimov Dostonjon Karimovich	
O'ZBEKISTON KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI HOLATI.....	204
Suyarov Shaxzod Salim o'g'li	
ФАКТОРЫ И ПРОБЛЕМЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ В УЗБЕКИСТАНЕ.	206
Гимранова О. Б.	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH.....	209
Berdiyev Temurbek	
ТЕОРЕТИКО-НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	213
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
ACADEMIC STAFF PERFORMANCE AND HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN MODERN UNIVERSITIES	218
Sultonboyeva Munira, Sultanova Kamila	
IQTISODIYOTDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI.....	223
Amirov Otabek Xudoyberdi o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	226
Mannonov Shoxruhmirza Abdurashid o'g'li	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA MOLIYAVIY NATIJALAR AUDITI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING YAXLIT TIZIMI	231
Bekchanov Faxriddin Atabekovich	
FINANCING SYSTEM OF EXPORT ACTIVITIES OF SMALL BUSINESS ENTITIES IN THE IMPROVING....	234
Karamatdinova Aysawle Paraxatovna	
GENERATIV SUN'IY INTELLEKT INFRATUZILMASINING MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI TRANSFORMATSIYA QILISHDAGI O'RNI	236
Saidov Jaloladdin Allaberganovich	

GENERATIV SUN'IY INTELLEKT INFRATUZILMASINING MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI TRANSFORMATSIYA QILISHDAGI O'RNI

Saidov Jaloladdin Allaberganovich

«GRAND PROSPERITY TEAM» mas'uliyati cheklangan jamiyati rahbari

ORCID: 0009-0003-5440-2435

Annotatsiya. Mazkur tezisda generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining mintaqaviy iqtisodiyot transformatsiyasidagi o'rni tahlil qilingan. Generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining hududlarda raqamli transformatsiyani jadallashtirish, innovatsion faoliyatni rivojlantirish, iqtisodiy samaradorlikni oshirish va hududlararo tafovutlarni kamaytirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, mazkur infratuzilmani rivojlantirish orqali mintaqalarning barqaror iqtisodiy o'sishi va raqobatbardoshligini ta'minlashning strategik yo'nalishlari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: generativ sun'iy intellekt, sun'iy intellekt infratuzilmasi, mintaqaviy iqtisodiyot, iqtisodiy transformatsiya, raqamli iqtisodiyot, innovatsiyalar, hududiy rivojlanish, barqaror rivojlanish.

Abstract. This thesis analyzes the role of generative artificial intelligence infrastructure in the transformation of regional economies. It highlights the importance of generative artificial intelligence infrastructure in accelerating digital transformation, promoting innovative activity, improving economic efficiency, and reducing interregional disparities. The strategic directions for ensuring sustainable economic growth and enhancing the competitiveness of regions through the development of this infrastructure are also substantiated.

Keywords: generative artificial intelligence, artificial intelligence infrastructure, regional economy, economic transformation, digital economy, innovation, regional development, sustainable development.

Аннотация. В данном тезисе проанализирована роль инфраструктуры генеративного искусственного интеллекта в трансформации региональной экономики. Раскрыто значение инфраструктуры генеративного искусственного интеллекта в ускорении цифровой трансформации регионов, развитии инновационной деятельности, повышении экономической эффективности и сокращении межрегиональных различий. Также обоснованы стратегические направления обеспечения устойчивого экономического роста и повышения конкурентоспособности регионов посредством развития данной инфраструктуры.

Ключевые слова: генеративный искусственный интеллект, инфраструктура искусственного интеллекта, региональная экономика, экономическая трансформация, цифровая экономика, инновации, региональное развитие, устойчивое развитие.

KIRISH

Hozirgi iqtisodiy rivojlanish bosqichida mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilish jarayonlarida generativ sun'iy intellekt infratuzilmasi hududlarning innovatsion salohiyatini yuksaltirish, investitsiyalarni jalb etish va raqobatbardoshligini oshirishning muhim strategik omili sifatida namoyon bo'lmoqda [3, 4].

Ayniqsa, yirik til modellari (Large Language Models), generativ neyron tarmoqlar va sun'iy intellektga asoslangan raqamli platformalar ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish, ta'lim, sog'liqni saqlash, moliya hamda davlat boshqaruvi kabi sohalarda yangi qiymat yaratish va ishlab chiqarish unumdorligini oshirishning muhim vositasiga aylanmoqda. Bu esa generativ sun'iy intellektidan samarali foydalanish uchun yuqori hisoblash quvvatlari, ma'lumotlar markazlari, bulutli hisoblash texnologiyalari, telekommunikatsiya tarmoqlari, ma'lumotlar bazalari hamda yuqori malakali inson kapitalini o'z ichiga olgan zamonaviy infratuzilmani shakllantirishni talab etmoqda [5, 6].

Mintaqaviy iqtisodiyot nuqtayi nazaridan generativ sun'iy intellekt infratuzilmasi hududlarning raqamli salohiyatini yuksaltirish, innovatsion ekotizimlarni rivojlantirish, investitsiyalarni jalb qilish va iqtisodiy resurslardan samarali foydalanishning muhim omili hisoblanadi. Bunday infratuzilmaga ega hududlarda raqamli xizmatlar ko'lamini kengayadi, yuqori texnologiyali tadbirkorlik rivojlanadi, yangi ish o'rinlari yaratiladi hamda mehnat unumdorligi ortadi. Natijada hududlarning raqobatbardoshligi oshib, iqtisodiy o'sishning sifat jihatdan yangi bosqichiga o'tish uchun zarur sharoitlar yuzaga keladi [7, 8].

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish, sun'iy intellekt texnologiyalarini iqtisodiyot tarmoqlariga joriy etish hamda hududlarning innovatsion salohiyatini oshirish strategik rivojlanish hujjatlarida ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Shu bois generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishdagi o'rni ilmiy jihatdan asoslash, uning iqtisodiy ahamiyati va hududiy rivojlanishga ta'sirini baholash dolzarb ilmiy vazifalardan biri hisoblanadi [1, 2].

Mazkur tezisning maqsadi generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishdagi o'rni nazariy jihatdan yoritish, uning iqtisodiy rivojlanish, raqamli transformatsiya, innovatsion faollik va hududlarning raqobatbardoshligini oshirishdagi ahamiyatini asoslashdan iborat.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi

Generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishdagi o'rni o'rganishga bag'ishlangan tadqiqotlar so'nggi yillarda jadal rivojlanmoqda. Xususan, E. Brynjolfsson va A. McAfee raqamli texnologiyalar hamda sun'iy intellektning mehnat unumdorligi, innovatsiyalar va iqtisodiy o'sishga ta'sirini asoslab bergan [7]. D. Acemoglu va S. Johnson texnologik taraqqiyotning mehnat bozori, iqtisodiy tuzilmalar hamda farovonlik taqsimotiga ta'sirini tahlil qilgan [8]. T. Davenport va R. Ronanki esa sun'iy intellektni korxona va tashkilotlar faoliyatiga integratsiya qilishning amaliy hamda iqtisodiy samaradorligiga alohida e'tibor qaratgan [9].

Xalqaro tashkilotlar, jumladan, OECD, Jahon banki (World Bank) va Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF) hisobotlarida sun'iy intellekt infratuzilmasini rivojlantirish raqamli iqtisodiyotni jadallashtirish, hududlar raqobatbardoshligini oshirish va barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning muhim omili sifatida baholanadi [3, 4, 12].

Mahalliy olimlar tomonidan raqamli iqtisodiyot, innovatsion rivojlanish va hududiy iqtisodiyot masalalari keng tadqiq etilgan bo'lsa-da, generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining aynan mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishdagi o'rni, uning iqtisodiy ta'sir mexanizmlari hamda hududlar rivojlanishiga ta'sirini kompleks baholashga qaratilgan ilmiy ishlar yetarli darajada shakllanmagan.

Shu munosabat bilan mazkur tezida generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishdagi o'rni nazariy jihatdan tahlil qilinib, uning hududlarning innovatsion rivojlanishi va iqtisodiy raqobatbardoshligini oshirishdagi ahamiyati asoslab beriladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tezida generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishdagi o'rni o'rganishda tizimli va kompleks yondashuvdan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tahlil va sintez, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv, ilmiy abstraksiya, induksiya va deduksiya, shuningdek, mantiqiy tahlil usullari qo'llanildi. Shu bilan birga, OECD, Jahon banki va boshqa xalqaro tashkilotlar hisobotlari hamda ilmiy adabiyotlar asosida generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining mintaqaviy iqtisodiyotga ta'siri nazariy jihatdan baholandi [3, 4, 5, 10]. Tadqiqot natijalari asosida generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining iqtisodiy rivojlanish va hududlar raqobatbardoshligini oshirishdagi ahamiyati bo'yicha ilmiy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, generativ sun'iy intellekt infratuzilmasi mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishning muhim omili hisoblanadi. Uning rivojlanishi hududlarda raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, innovatsion faollikni rag'batlantirish, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalarida mehnat unumdorligini oshirish hamda iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Generativ sun'iy intellekt infratuzilmasining samaradorligi, avvalo, yuqori tezlikdagi internet tarmoqlari, ma'lumotlar markazlari, bulutli hisoblash texnologiyalari, hisoblash quvvatlari va malakali kadrlar bilan ta'minlanganlik darajasiga bog'liq. Mazkur omillarning rivojlanganligi hududlarda raqamli tadbirkorlik, innovatsion loyihalar va yuqori texnologiyali ishlab chiqarishning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi [5, 6].

Tadqiqot natijalariga ko'ra, generativ sun'iy intellekt infratuzilmasini rivojlantirish mintaqaviy iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasini jadallashtirish, investitsiyalarni jalb qilish, innovatsion ekotizimni shakllantirish va hududlarning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, mazkur infratuzilmani rivojlantirish davlat, xususiy sektor va ilmiy-tadqiqot muassasalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, raqamli infratuzilmaga investitsiyalar hajmini oshirish hamda inson kapitalini rivojlantirishni talab etadi.

Olib borilgan tahlillar generativ sun'iy intellekt infratuzilmasini rivojlantirish mintaqalarda iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlash, raqamli iqtisodiyot rivojini jadallashtirish hamda hududlar o'rtasidagi ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlarni qisqartirishga ko'maklashishi mumkinligini ko'rsatdi. Shuningdek, mazkur infratuzilmani rivojlantirishga qaratilgan institutsional va iqtisodiy mexanizmlarni takomillashtirish uning samaradorligini yanada oshirishga xizmat qilishi asoslandi [1, 2, 12].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tahlillar generativ sun'iy intellekt infratuzilmasi mintaqaviy iqtisodiyotni transformatsiya qilishning muhim omillaridan biri ekanligini ko'rsatdi. Uning rivojlanishi raqamli iqtisodiyotni jadallashtirish, innovatsion faollikni kengaytirish, mehnat unumdorligini oshirish va hududlarning raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, generativ sun'iy intellekt infratuzilmasini rivojlantirish hududlarning investitsiyaviy jozibadorligini oshirish va barqaror iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlovchi omillardan biri bo'lishi mumkin.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi takliflar ilgari suriladi:

- hududlarda generativ sun'iy intellekt infratuzilmasini rivojlantirishga qaratilgan investitsiyalarni kengaytirish;
- ma'lumotlar markazlari, bulutli hisoblash platformalari va yuqori tezlikdagi raqamli infratuzilmani takomillashtirish;
- sun'iy intellekt sohasida yuqori malakali kadrlar tayyorlash va ilmiy-tadqiqot ishlarini qo'llab-quvvatlash;
- davlat, xususiy sektor va oliy ta'lim muassasalari hamkorligi asosida innovatsion ekotizimni rivojlantirish;
- generativ sun'iy intellekt texnologiyalarini iqtisodiyot tarmoqlarida keng joriy etish orqali hududlarning raqobatbardoshligi va iqtisodiy samaradorligini oshirish.

Mazkur takliflarning amalga oshirilishi mintaqaviy iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasini jadallashtirish, innovatsion rivojlanishni qo'llab-quvvatlash hamda hududlarning barqaror iqtisodiy o'sishiga ko'maklashishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni [Elektron resurs]. — URL: <https://lex.uz/docs/5031048> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi PQ-358-son "Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori [Elektron resurs]. — URL: <https://lex.uz/docs/7158606> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
3. OECD. OECD Digital Economy Outlook 2024. Vol. 1: Embracing the Technology Frontier [Elektron resurs]. — Paris: OECD Publishing, 2024. — 161 p. — DOI: 10.1787/a1689dc5-en. — URL: <https://doi.org/10.1787/a1689dc5-en> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
4. World Bank. World Development Report 2021: Data for Better Lives [Elektron resurs]. — Washington, DC: World Bank, 2021. — DOI: 10.1596/978-1-4648-1600-0. — URL: <https://hdl.handle.net/10986/35218> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
5. Stanford Institute for Human-Centered Artificial Intelligence. The 2025 AI Index Report [Elektron resurs]. — Stanford, CA: Stanford University, 2025. — URL: <https://hai.stanford.edu/ai-index/2025-ai-index-report> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
6. Chui M., Hazan E., Roberts R. et al. The Economic Potential of Generative AI: The Next Productivity Frontier [Elektron resurs]. — McKinsey Global Institute, 2023. — 68 p. — URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
7. Brynjolfsson E., McAfee A. The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies. — New York: W. W. Norton & Company, 2014. — 306 p.
8. Acemoglu D., Johnson S. Power and Progress: Our Thousand-Year Struggle Over Technology and Prosperity. — New York: PublicAffairs, 2023. — 560 p.
9. Davenport T. H., Ronanki R. Artificial Intelligence for the Real World // Harvard Business Review. — 2018. — Vol. 96, No. 1. — P. 108–116. — URL: <https://store.hbr.org/product/artificial-intelligence-for-the-real-world/R1801H> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
10. World Economic Forum. The Future of Jobs Report 2025 [Elektron resurs]. — Geneva: World Economic Forum, 2025. — URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2025/> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
11. United Nations. The Sustainable Development Goals Report 2024 [Elektron resurs]. — New York: United Nations, 2024. — URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
12. Cazzaniga M., Jaumotte F., Li L. et al. Gen-AI: Artificial Intelligence and the Future of Work [Elektron resurs]. — Washington, DC: International Monetary Fund, 2024. — 41 p. — (Staff Discussion Notes; No. 2024/001). — DOI: 10.5089/9798400262548.006. — URL: <https://doi.org/10.5089/9798400262548.006> (murojaat sanasi: 06.08.2026).

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100